საქართველო

№ 28 ქართული ლეგიონის ყოველ-კვირეული გაზეთი 1 იანვარი 1943 წ

მოგილოცავთ ახალ წელს!

კალენდარიდან ჩამოვარდება კიდევ ერთი ფურცელი და მოვა ახალი წელი. „შემოვდგი ფეხი, გწყალობდეთ ღმერთი“ — იტყვის იგი და მოიტანს ალფრთოვანებას, სიხარულს, რწმენას ჩვენი დიადი საქმის გამარჯვებაში. გასული 1942 წელი მრავალმხრივ იყო შესანიშნავი. ევროპის ქვეყნებში ახალგაზრდა ერები ქვიტკირისებრ შემტკიცებულნი განაგრძობენ საკაცობრიო ბრძოლას ახალი საზოგადოებრივი წესრიგისა და სამართლიანობისათვის მსოფლიოში. გასალკლდევდა და დულაბად იქცა ევროპის ერების ერთიანი საბრძოლო თანამშრომლობის იდეა დღითი-დღე ძლიერდება და უძლეველი ხდება ანტი-ბოლშევიკური ფრონტი.

კაცობრიობის უსაშინელესი მტერი ბარბაროსი ბოლშევიზმი ნადგურდება. დიდი გერმანიის მეთაურობით წარმოებული სამართლიანი ომი, რომლის დროშაზედაც აწერია „მშვიდობა თვითეულ ერს“ ზეიმობს თავის ძლევამოსილებას. იმარჯვებს სიმართლე, იფანტება წყვდიადი, ინგრევა კომუნისტური ჯოჯოხეთი, საერთაშორისო ინტერნაციონალიზმის კოშმარული სენი, ოდესღაც შთანთქმას რომ უპირებდა დედამიწას... დღეს რუსეთის ვრცელს ლაჟვარდებზე დასრალებენ გერმანიის უძლეველი ფოლადის თვითმფრინავები კავკასიის მთებში, დონზე, ლადოგის ტბასთან, ატლანტიის ოკეანეში, ხმელთა-შუა ზღვის სანაპიროებზე, აფრიკის უდაბნოებში იბრძვის გერმანიისა და მისი მოკავშირეთა იარაღი, ყოველდღიურად იწერება გამარჯვების დიდებით აღსავსე ფურცლები კაცობრიობის განახლების ისტორიაში.

გასული წელი შესანიშნავი იყო ჩვენი ლეგიონისათვისაც. ჩვენი ძმები, დაჩაგრული მამულის მიწას შეფიცულნი იარაღით ხელში წავიდნენ ბრძოლის ველზე. გერმანელ ჯარისკაცებთან ერთად ჩვენმა ძმებმა, ქართველმა ლეგიონერებმა დაღვარეს საკუთარი სისხლი. დღეს კავკასიის მთებში, ყინულოვან ქარიშხალში, თოვლის კორიანტელში იბრძვიან ქართული ბატალიონები, ეროვნული ქართული დროშის ქვეშ დარაზმულნი ებრძვიან ისინი მამულის მტრებს, წინ მიაქვთ იგი დროშა, რომელსაც მოაქვს ხსნა ჩვენი ერისათვის.

ვზეიმობთ რა ახალი წლის მოსვლას ჩვენ ქართული მიწის შვილებს გაგვახსენდება სახელოვანი ტრადიცია, ათასეული წლობით რომ უტარებიათ ჩვენს წინაპრებს. ახალი წელი!..რაოდენი სიხარული და ალტაცება მოუტანია მას ქართულ ოჯახებში?!. რიჟრაჟისას, ზამთრის დილას, თვითეულ ოჯახში შესულა მეკვლე და ვაჟკაცური ხმით დაუძახნია: „მომაქვს დოვლათი, სიუხვე ბედნიერება“. ახალ წელს ქართველ მეფეებს მიართმევდნენ ხონჩას, რომელიც მოკაზმული იყო ხილით, ჩურჩხელებით, ყვავილებით, სამკაულობით, ძვირფასი განძეულით, მას თან გაატანდნენ ტყვიას და როცა მეფეს მიულოცავდნენ ახალ წელს, მეკვლე ამოიღებდა ტყვიას ხონჩიდან, დასცემდა მიწაზე. ყველანი შესძახებდნენ: „ასე დასცემოდეს მტრის გულს“. ეს იყო უკეთილშობილესი გრძნობა, ერთგულება, ფიცი მამულისადმი.

ქართველი ლეგიონერები ადათისებრ ავიღებთ ჩვენს შაშხანებს, აღვმართავთ მათ უფრო მაღლა, დავანარცხებთ მიწას ტყვიას და მჭექარე ხმით შევსძახებთ: „ასე დაგველახვროს ძმებო მტრის გული“ — ეს იქნება ჩვენი მებრძოლი, გამამხნევებული ძახილი ჩვენი ძმებისათვის, ქართველი ახალგაზრდობისათვის, რომელიც დღეს სანგრებშია და იბრძვის სამშობლოს ხსნისათვის.

ჩვენ ერთი წუთითაც არ გვავიწყდება თანამემამულეთა მწარე ხვედრი, ჩვენი გაცივებული კერები, მშიერი და დატანჯული ცოლშვილი, ძმები, დები, დედები, გაპარტახებული ზვრები — ისინი იმედით შესცქერიან მომავალს, მათ იციან, რომ დასავლეთში უნდა ამობრწყინდეს მომავლის მზე, ამ მზის სხივებით უნდა გათბეს ქართულ მიწა, აღსდგეს დაცემული ქართული ოჯახი, განახლდეს ერი. გვინდა გახაროთ და გამხნევოთ დაჩაგრულო თანამემამულენო, რომ ერთხელ და სამუდამოდ მოისპობა ცრემლი ჩვენს მამულში. გრგვინვითა და ქუხილით მოდის ახალი დროება, მას მოჰყვებიან თქვენი შვილნი, მათ მოაქვთ წინაპართაგან ნაამაგარი დროშა...გაუძელით ჭირს, რუსთაველის ოქროხმოვანი ანდერძით სულჩადგმულნი ელოდეთ ხსნას... ჩვენ მალე მოვალთ.

დე, ქართულ ოჯახებში კვლავ დაანარცხეთ ტყვია მიწას და უსურვეთ შვილებს გამარჯვება...

ვზეიმობთ რა ახალი წლის მოსვლას, ვუსურვებთ ჩვენს მებრძოლ აიხანაგებს, ახალ გმირულ გამარჯვებებს ბრძოლის ველზე. დაე, ახალი წელი გამოაჩენდეს თქვენს ახალ რაინდულ საქმეებსა და თავდადებას სამშობლოსათვის. თქვენი სადღეგრძელო იყოს ქართული მიწის შვილებო, ძმებო ლეგიონერებო მოგილოცავთ ახალ წელს!

მეკვლეები

შემოვდგი ფეხი, გილოცავთ,
გწყალობდეთ წმინდა ვასილი,
იმისი მადლით იყავით
პურით და ღვინით აღვსილი!
ჩემს ნაფეხურსა კვალი აჩნს
წმინდისა ანგელოზისა:
ისა გლოცავდეთ, გფარვიდეთ,
უფლის მარჯვენით რომ ზისა!
გულზე ხატ-დასვენებული
მოვდივარ, მომიხარიან,
მადლი უფლისა მომიძღვის,
წმინდანნი ჩემთან არიან;
თელის ტაბაკი მიჭირავს,
სანთლებით გაჩაღებული,
ზედ ხორბალია, პურ-ღვინო,
ოქრო და ვერცხლი ქებული;
ზედვე აწყვია: ვაშლები,
ალვა და გოზინაყია,
ქერი, თაფლი და ჩურჩხელა
და ერთიც პატარა ტყვია.
ეს მოხვდეს თქვენსა მოშურნეს
და დაგიმარცხდეთ მტერია;
განათლდეს ჩვენი ქვეყანა,
გამრავლდეს ჩვენი ერია!..

რ. ერისთავი.

რა გითხრათ!.. რა გაგახაროთ?!

აჰა, კიდევ ერთი ახალი წელიწადი!.. რა მოვულოცოთ ჩვენს თავს ქართველნო?.. ხმლიანმა მტერმა ვერ დაგვათმობინა ჩვენი მიწა-წყალი, ჩვენი ქვეყანა. ხმლიანს მტერს გავუძელით, გადავრჩით. ქვეყანა და სახელი შევინახეთ, სახსენებელი არ ამოვიკვეთეთ, შევირჩინეთ, საქოლავი არავის ავაგებინეთ. ქრისტე-ღმერთი ჯვარს ეცვა ქვეყნისათვის და ჩვენც ჯვარს ვეცვით ქრისტესათვის. ამ პატარა საქართველოს გადავულევეთ მკერდი და ამ მკერდზედ, როგორც კლდეზედ, დავუდგით ქრისტიანობის საყდარი, ქვად ჩვენი ძვლები ვიხმარეთ და კირად ჩვენი სისხლი!.. ცოდვა არ არის, ეს ერი მოსწყდეს?

ახალო წელიწადო თუ რამ შეგიძლიან, თვალი აგვიხილე ფუტკრისაგან გვასწავლე დროთა შესაფერი სამამაცონი ზნენია, რომ ჩვენმა შემდეგმა მაინც აღარა სთქვას: რა გითხრათ? რით გაგახაროთ?

ი. ჭავჭავაძე

„საქართველ[illegible]“

მდგომარეობა ფრონტებზე

თერგის რაიონში მოგერიებული იქნა ბოლშევიკების მორიგი ახალი შეტევა, რომლის დროსაც განადგურებულია საბჭოთა 24 ტანკი. ვოლგასა და დონს შორის გერმანია-რუმინეთის ჯარებმა მძაფრი ბრძოლის შედეგად უკუაგდეს წითელი არმიის იერიში, აიღეს ახალი დასახლებული ადგილები.

ტოროპცას რაიონში გარშემორტყმული ბოლშევიკების ჯარის დიდი ნაწილი განადგურებულია. 25 ნოემბრიდან 15 დეკემბრამდე მტერმა დაჰკარგა 4.200 ტყვე, 542 ტანკი, 447 ქვემეხი, მოკლულ წითელ არმიელთა რიცხვი აღწევს 14.000-ს. ტოროპცას რაიონში გერმანიის სარდლობამ მტრის იერიშს უპასუხა არა თავდაცვითი ხასიათის ოპერაციებით, არამედ კონტრ - იერიშით, რომელმაც უზრუნველყო მთელი რიგი ბრწყინვალე წარმატებანი.

ილმენის ტბის სამხრეთით გერმანიის ჯარის დამკვრელმა ნაწილებმა გაარღვიეს ბოლშევიკების მრავალი სიმაგრე. შორეულ ჩრდილოეთში გერმანიის საჰაერო ძალები წარმატებით უშენდნენ ყუმბარებს მურმანსკს, რკინისგზის კვანძებსა და საარტილერიო ბატარეებს რიბაჩის ნახევარ კუნძულზე. დეკემბრის პირველ ნახევრის განმავლობაში საბჭოთა არმიამ დაჰკარგა 441 თვითმფრინავი, მათგან 348 ჩამოგდებულია საჰაერო ბრძოლაში, 60 განადგურებულია საზენიტო ბატარეების ცეცხლით, დანარჩენი კი ჰაეროდრომებზე და ფეხოსანი ჯარის ცეცხლით.

მთელს აღმოსავლეთის ფრონტზე ინიციატივა გერმანიის სარდლობის ხელშია, სამხედრო ოპერაციები ვითარდებიან წარმატებით, მსუბუქი ზამთარი გერმანიის არმიას ხელსუწყობს ძლევამოსილად განაგრძოს ბრძოლა.

დასავლეთ კირენაიკაში მძაფრი ბრძოლაა. განადგურებულია ბრიტანელთა 16 ტანკი და მრავალი ქვემეხი. გერმანია- იტალიის ჯავშნოსანმა ნაწილებმა კანონზომიერად დაიხიეს უკან. მტრის ყველა ცდა ხელი შეეშალა მოძრაობისათვის ამათ აღმოჩნდა. გერმანია-იტალიის ავიაცია აქტიურად მოქმედებს აფრიკის ნავთსადგურებში. წარმატებით ჩატარდა ბომბარდირება ღამით ბენგაზში, ალჟირის პორტსა და ჰაეროდრომზე.

გერმანიის ყუმბარმშენებმა იერიში მიიტანეს ინგლისის სამხრეთ სანაპიროებზე მდებარე სამხედრო ობიექტებზე.

მუნოზ გრანდე ფრანკოსთან

გენერალ-ლეიტენანტი მუნოს გრანდე, „ცისფერი დივიზიის“ სარდალი აღმოსავლეთის ფრონტზე, ჩავიდა მადრიდში. საზღვარიდან ის გააცილეს ფალანგის ორმა უმაღლესმა წარმომადგენელმა. მადრიდში მას შეხვდნენ სამხედრო მინისტრი გენერალი ასენციო სხვა გენერლებთან ერთად, აგრეთვე იტალიის, იაპონიისა და პორტუგალიის წარმომადგენლები.

გენერალ - ლეიტენანტმა გრანდემ სან-სებასტიანში მიღების დროს შემხვედრთ მიმართა სიტყვით, რომელშიც აღნიშნა, რომ ესპანეთი ღებულობს აქტიურ მონაწილეობას შეუდრეკელ კედლის შექმნაში ბოლშევიკების წინააღმდეგ.

მადრიდის სადგურში გენერალ-ლეიტენანტ გრანდეს შესახვედრად დიდძალმა ხალხმა მოიყარა თავი და მიესალმნენ მას. პრესის წარმომადგენლებთან [illegible] არში [illegible] მა განაცხადა: [illegible] ლა ფრონტზე [illegible] მუ[illegible] იმაში, რომ გერმა[illegible] ოლშევიზმზე, მე [illegible] ედი იქიდან. მე [illegible] რის შეიარაღებას. [illegible] შეუპოვრად იცავენ თავს, მაგრამ გერმანიის და ესპანეთის კი უფრო უკეთესად. გამარჯვება ბოლშევიზმზე უზრუნველყოფილია“.

მადრიდიდან იტყობინებიან, რომ „ცისფერი დივიზიის“ სარდალი გენერალ-ლეიტენანტი მუნოს გრანდე მიიღო გენერალისიმუსმა ფრანკომ. გენერალისიმუსმა ფრანკომ დააჯილდოვა გრანდე ესპანეთის ფალანგის უმაღლესი ორდენით — ვერცხლის პალმის შტოთი.

ანატოლიაში

სტამბოლიდან იტყობინებიან, რომ ანატოლიის ჩრდილოეთ რაიონებში: ერბაში, ტაკატასა და ნიკადირში ძლიერ მიწისძვრას ჰქონდა ადგილი. ერბას რაიონში თითქმის ყველა შენობა დანგრეულია. მკვდარია 600, ხოლო დაჭრილთა რაოდენობა განუსაზღვრელია. ამავე უბანში სამი წლის წინად ადგილი ჰქონდა მიწის ძვრას, რომლის მსხვერპლი 40.000 აღწევდა.

მიწის ძვრას აგრეთვე ადგილი ჰქონდა ანატოლიის ცენტრალურ ნაწილშიც სახელდობრ: ორდუს, სივას, კასტანონის, ბაფრას, ტოკატის, ფასტის, კაიზერის და ზარის რაიონებში.

ტუნისში. გერმანელთა შენიღბული ქვემეხები

მძიმე მდგომარეობა ირანში

მილანიდან იუწყებიან, რომ თეირანში უკანასკნელ ხანებში ადგილი ჰქონდა მთელ რიგ სერიოზულ უწესრიგობებს. დემონსტრანტთა ჯგუფი შეიჭრა პარლამენტში და სცემეს დეპუტატებს იმის გამო, რომ უკანასკნელებმა ინგლის-ამერიკელ ოკუპანტებთან ერთად ქვეყანა სიმშილამდე მიიყვანეს. პარლამენტის წინ შეგროვილი ბრბო მრისხანედ გაჰყვიროდა: „პური! პური!“ მოსულმა პოლიციამ იარაღის საშუალებით დაიწყო დემონსტრანტთა გარეკვა. დემონსტრანტთა შორის არის მოკლულნი და დაჭრილნი. პარლამენტის წინ მყოფმა განდევნილმა ბრბომ დაარბია სასურსათო მაღაზიები. ქალაქში დამყარებულია საალყო წესები.

ამ ცნობებს. თურქეთის სააგენტო „მონდარი“ უმატებს, რომ ინგლისის ჯარი ორ რიგი კოლონებით შევიდა თეირანში და დაიჭირა თეირანი, მდგომარეობა ქვეყანაში უფრო მძიმეა, ვიდრე რევოლუციისას 1925 წლის სექტემბერში. ქალაქის ქუჩები დაცალიერდნენ. სახელმწიფო ტელეფონი და ტელეგრაფი იმყოფება მკაცრი ინგლისური კონტროლის ქვეშ. ჯარისკაცების რაზმები და მსუბუქი ტანკები იცავენ ქალაქის ქუჩებს. ინგლისის ჯარი, როგორც თეირანში, ისე მთელს ქვეყანაში მოყვანილია საბრძოლო მზადყოფნის მდგომარეობაში. ირანის პრემიერ მინისტრი გადადგა.

„ლავორო ფაშისტა“ გამოგვცემს დამატებით ცნობებს იმის შესახებ, რომ ინგლისელთა მიერ თეირანის ოკუპაციისას ადგილობრივმა მოსახლეობამ მათ გაუწია წინააღმდეგობა და ჩაება ბრძოლაში. ინგლისელი გენერალი მეიტლანდ ვილსონი, რომელმაც დაიჭირა თეირანი მთავრობის განკარგულებით, ცდილობს აღკვეთოს ამერიკელთა გავლენა როგორც ირანში, ისე მთელს მახლობელს აღმოსავლეთში და დაიბრუნოს ინგლისის მიერ დაკარგული პოზიციები.

ამჟამად მთელი ირანის ეკონომიური ცხოვრება, განსაკუთრებით ნავთის წარმოება, იმყოფება ამერიკელ სპეციალისტების ხელში.

ირანში მომხდარი ამბები არ იწვევენ ჩვენში გაოცებას, რადგან ირანის სტრატეგიული მდგომარეობა თავიდანვე იქცევდა მოკავშირეთა ყურადღებას. ირანზე გადის მნიშვნელოვანი საჰაერო გზა ინდოეთისაკენ, იგი არა მარტო ნავთის მრეწველობის მსხვილი ცენტრია, არამედ აგრეთვე თურქეთის მეზობელი. ამიტომ ცდილობენ რა მოკავშირეები შემოამჭიდროვონ რკალი ნეიტრალური თურქეთის გარშემო, იყენებენ ამ მიზნისთვის ირანში შექმნილ მდგომარეობას, აძლიერებენ მათი ყურადღებას ირანისადმი. ირანი ამჟამად წარმოადგენს მუქარას მიმართულს თურქეთის წინააღმდეგ. თურქეთი ფხიზლად ადევნებს თვალყურს ირანში მომხდარ ამბებს, ქვეყნის შიგნით შემოღებულია „თვითდაცვის“ მტკიცე რეჟიმი.

[illegible]ის ფრონტზე: მა რჯვნივ: ცეცხლის ხაზზე კავკასიის მთებში, მარცხნივ: მეთხილამურე სამეული საბრძოლო ამოცანის შესრულების წინ.

ლეგიონერული ფურცელი

მგოსანი

გაახელს მთვარე ვერცხლის თვალებს და ყოველ ღამით,
როს დასხდებიან ვარსკვლავები ცაზე იებად,
ვრწყავ გულში გაშლილ მაისის ვარდს შხამით, ბალღამით,
რომ ჩავუნერგო საშინელი შურისძიება;
რომ ყოველივე ჩემი სიტყვა მტერსმოხვდეს ტყვიად,
რითმამ დასტენოს მკვირცხლი აზრი ლექსში ყუმბარად;
და, თუ ღიმილი ზეციური კიდევ მატყვია,
არ დაიჯეროთ! ვით ჯალათი ვიცინი მარად!
რას ვაქნევ სიტყვას ჰაეროვანს აწონილს მისხლით,
როს გარს მარტყია ეკლიანი რკინის მავთული!
მელნად დავსწურე ნოყიერი ქართული სისხლი,
კალმად მიპყრია ხელში ბასრი ხმალი ქართული!
და შხამით მორწყულ მაისის ვარდს ვდარაჯობ, ვუვლი;
შურისძიება მასაზრდოებს, მიმატებს ღონეს;
რამდენი მამა გაიხსენებს ჩემს სახელს კრულვით,
რამდენი დედა ცრემლით, ოხვრით შვილს მოიგონებს!
თუ გამარჯვება არ არსებობს სისხლის გარეშე,
მხოლოდ სისხლისთვის გიხმობსთ ჩემი ბუკი-ნაღარა!
ისე არ ჩავალ, ცით მოსული, ბნელსამარეში,
თუ არ შევღებე მტრების სისხლით ჩემი ჭაღარა!
ვარ ჩემი ქვეყნის გულდამწვარი ჭირისუფალი,
ერის ბრწყინვალე მომავალით მსურს გავიხარო.
თუ საქართველო არ იქნება თავისუფალი,
დე მტვრად ქცეულიც დამენახოს მთელი სამყარო!

ს. ბერეჟიანი.

დაჰბადე გმირი...

ჩამოლამდება შორეულ მხრიდან
და მთა წმინდიდან წამოვა ნისლი,
მოეფინება მიდამოს ნაცნობს
იდუმალება, მთებისა ფიქრი...
მეძახის მიწა, მომესმის შორით
გულდაკოდილი მტკვარის ქვითინი,
ცრემლს დაუთრთვილავს მშობელი
მხარე
თვალცრემლიანი მეტეხი სტირის...
რაზიდ ჰქვითინებ ზვიადო მტკვარო,
ნუთუ წინანდიბრ აღარ მჩქეფარებ?!..
ზურმუხტ მამულის გულუხვ ველებზე
შენს ხმას რაინდულს არ ამჟექარებ?!..
მიამბე რამე გული გამითბე,
რამდენი ტანჯვა გამოგვივლია,
ნუთუ გაგიქრა ძარღვებში ძალა
და ბრძოლის ცეცხლი გამოილია.
აქუხდი ისევ, ზვირთი ზვირთს დასცი
ნუ მოიცრემლვი, გეყოფა სევდა
დაჰბადე გმირი, შეჰკარი ხალხი,
რაინდობის და გმირობის დედავ!..

ლეგ. გ. სისაური

„სამშობლო“

მზადდება და მოკლე ხანში გამოვა მხატვრული ერთდროული ჟურნალი „სამშობლო“. მასში მოთავსებული იქნება ქართველი ლეგიონერების ლექსები, მოთხრობები, ნოველები და ხალხური შემოქმედების ნიმუშები ჩაწერილი ქართულ ლეგიონში.

ჟურნალში ფართო ადგილი დაეთმობა ჩვენი სამშობლოს მდიდარსა და წარმტაც ისტორიულ წარსულს.

ჟურნალში იქნება მოთავსებული ლეგიონერი მხატვრების ნამუშევრები.

ჯირითი

მე ვუსმენ ამ ზარს...

ბერლინის გულში კოშკია ერთი
მაღალ სვეტებით ასული ცამდე,—
სახელგანთქმული არის სპორტფელდი..
აქ ერთი ზარი ჰკიდია ცამწვდენს!..
გიკვირს: ეს ზარი რაზე წაიღეს
ასე შორს ზევით!..სჭირდებათ რაში!!.
მაგრამ როცა ის დაიგუგუნებს
კაცს ჟრუანტელი დაგივლის ტანში!..
ყველგან ერთობა ბევრია მსურველი,
საგანი შენთვის არ არის ღმერთი,
ყველაფერს აზის აზრის სურნელი
.და შთაგონება ხმალივით მკვეთრი!..
აი, ეს ზარი აქ რომ ჰკიდია
ვით შემომსხდარი კლდეზე არწივი
სახელმოხვეჭილ ქვეყნის კიდიდან
შთამაგონებელ ფრაზას გაჰკივს:
„ვეძახი ქვეყნის ახალგაზრდობას!..“
ოქროს ფრად გააქვთ ბრჭყვიალი ფრაზებს!
რეკავს ზარი და როგორც მადლობა
სიტყვები მაღლა იშლება ცაზე!..
მე გულით ვუსმენ ამ ზარის ჟღერას
და არ მინდება სხვა რამ გართობა,
რადგან ის უხმობს ახალ ბრძოლისკენ
მთელი მსოფლ[illegible] ახალგაზრდობას!..

[illegible] ...ნებოლი;
...თვა-
...ერ-
...რ-
...ნ

ობოლი რითმები

სამშობლოდან გადმოხვეწილ ქართველი ინტელიგენციის რიგებს გამოაკლდა კიდევ ერთი შესანიშნავი ადამიანი ს. ბერეჟიანი. ამ ადამიანის შემოქმედება და ცხოვრება იყო წვა, მამულისადმი უსაზღვრო სიყვარულის ცეცხლით. მშობელ მიწას მოშორებული იგი ოცნებობდა საქართველოს ლაჟვარდოვან ცაზე, ზურმუხტოვან ველებზე, თმახუჭუჭა ტყეებზე, ჩხრიალა ნაკადულებზე, ნისლიან მთებზე. მას უყვარდა სამშობლო, იდაგვოდა მისი ტანჯვით, აფრქვევდა მდუღარე ცრემლს, მაგრამ სწამდა გამარჯვება, ელოდა ჩაგრული ერის განთავისუფლებას.

ვინც ს. ბერეჟიანს ახლო იცნობდა, თვალწინ წარმოუდგება მისი კაეშნიანი, მაგრამ შემოქმედებითი შთაგონებით ალსავსე სახე. ნაღველით სავსე და გაუხარელი ემიგრანტული ცხოვრების სიღრმეში ეს ადამიანი პოულობდა შემოქმედებითი აღგზნებისათვის საჭირო პოტენციას, სწერდა ლექსებს, იუმორს, თანამშრომლობდა ჟურნალ - გაზეთებში, ხელმძღვანელობდა თეატრს, მომღერალთა წრეს, იყო ნიჭიერი მხატვარი, კარიკატურისტი. ს. ბერეჟიანის მოღვაწეობა მრავალმხრივია, ის გამოჩნდებოდა ყველგან, თავისი დაუშრეტელი ენერგიით მუშაობდა - ქართული კულტურული საქმიანობის გაღრმავებისათვის.

პარიზში ცხოვრების პერიოდი ყველაზე ნაყოფიერია ს. ბერეჟიანის შემოქმედებაში. „კავკასიონში“, „ქართლოსში“ და სხვა ჟურნალ - გაზეთებში იბეჭდებოდა მისი ქართული პატრიოტული გრძნობით გამთბარი ლექსები. ამ ლექსების თვითეული სტრიქონი ამოვლებულია ცრემლში. ემიგრაციაში არც ერთ პოეტს ასე დამდაგავის ხმით არ დაუკვნესია მამულზე. იგი ქვითინებდა და ჰგოდებდა, მერე იმაგრებდა გულს და რწმენით გასძახოდა:

„ვიცი ოდესმე თვალებს გავახელ
ჩემს წინაპართა მუხის აკვანში“.

ლექსში „მგოსანი“ ს. ბერეჟიანი გამოხატავს ტრადიციულ ქართულ თავდადების გრძნობას, მან იცის, რომ მამულის განთავისუფლება მოითხოვს სისხლს.

„თუ გამარჯვება არ არსეობს სისხლის გარეშე
მხოლოდ სისხლისთვის გიხმობსთ ჩემი ბუკი-ნაღარა!
ისე არ ჩავალ , ცით მოსული, ბნელ სამარეში,
თუ არ შევღებე მტრების სისხლით ჩემი ჭაღარა!“

ამბობდა სიმონ ბერეჟიანი და დაიწყო ბრძოლა ბოლშევიზმის წინააღმდეგ თუ არა მგოსანი მებრძოლი სულით გამსჭვალული ნებაყოფლობით შედის ქართულ ლეგიონში.

ს. ბერეჟიანის კალამს ეკუთვნის მრავალი შესანიშნავი ლექსი. ისინი გაბნეულნი არიან ქართულ ემიგრაციულ პერიოდულ პრესაში. მათგან თავისი მგზნებარებითა და პოეტური სიძლიერით განირჩევიან: „გურიას“, „მარადისობა“, „მშვიდობით“, „დედას“, „ურმული“, „მგოსანი“, პოემა „მთაწმინდა“. ბერეჟიანს კალამი მახვილი ჰქონდა პროზაშიც, იუმორშიც, ჟურნალ „ქართლოსში“ სისტემატურად იბეჭდებოდა მისი პატარა ფელეტონები, სატირული სცენები, ნოველები;

ს. ბერეჟიანის შემოქმედება მთელი თავისი სასიცოცხლო ძაფებით დაკავშირებული იყო სამშობლოსთან. მამულის მწუხრი სულით ობლობის წითელ ხაზს ავლებს მის ოცნებას, სამშობლოს განთავისუფლებისათვის იგი გასწირავდა ყველაფერს:

ვარ ჩემი ქვეყნის გულდამწვარი
ჭირისუფალი,
ერის ბრწყინვ[illegible]

თუ საქათველო[illegible]
დე მტვრად ქც[illegible]

ამბობს იგი [illegible]
ლმა სიკვდილმა[illegible]
აუხდენელი [illegible]
ტანჯვით გულდ[illegible]
ორციელა სანუკ[illegible]
ცხლეში ვერ იხილ[illegible]
ლი, „ბახმაროს [illegible]
ტკბილი ოცნებ[illegible]
განასვენა სამშ[illegible]
დაფერფლილი სახ[illegible]
სული, მამულის ბ[illegible]
მიწაც არ მიეყარა. [illegible]
საც უყვარდა ტყე, ნის[illegible]
ბი, ქართული ზვარი, ურმ[illegible]
ით ავადმყოფი გარდაიცვალა [illegible]
ერთ-ერთ საავადმყოფოში [illegible]
წლის 22 ნოემბერს.

ს. ბერეჟიანის ლექსებს, [illegible]
სებს მოიგონებს ქარ[illegible]
ბრუნდებით რა მ[illegible]
ობოლ რითმებს[illegible]
ნი, ნამდვილი [illegible]
ალი ქართველ[illegible]
ლოთა და სი[illegible]
ნებს და ღრმა[illegible]
გულში.

ლეგ.[illegible]

მე ვფიცავ!...

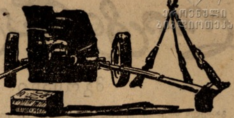

დეკემბრის ცაზე ენთო ზამთრის უღონო მზე, ბზინავდნენ დათრთვილული ბორცვები. შორს გორაკზე შრიალებდნენ ფიჭვის ტყეები. დილის ლურჯ ჰაერში ისმოდა ქართული ვაჟკაცური სიმღერები. საზეიმო განწყობილება სუფევდა ქართული ლეგიონის ბანაკში. მოედნის გულში საცა მაღალ ჭოგრზე აღმართულა დიადი გერმანიის ნაციონალური დროშა, ფრიალებს ჩვენი წინაპრების სისხლით შეღებილი, მამულიშვილურ ბრძოლებში გამოვლილი, ჩვენი ეროვნული სიამაყის გამომხატველი შვინდისფერი ალამიც...

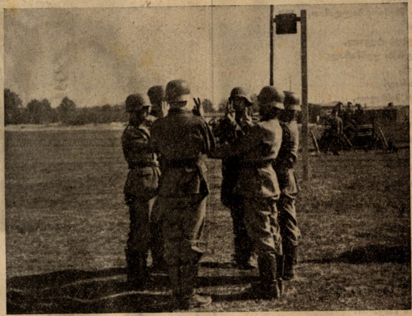

ლეგიონერები მწყობრით, სალაშქრო სიმღერებით მიდიან საბრძოლო დროშებთან. იქ ნაძვის ტოტებით მოუწყვიათ ტრიბუნა, მოუქარგავთ წითელი არშიებით. მის წინ დგას სამკუთხად შეწყობილი შაშხანები, დაზგიანი ტყვიამფრქვევები, ტანკსაწინააღმდეგო ქვემეხები...

მწყობრი გარს შემორტყმია მინდორს... აღფრთოვანების უკეთილშობილესი გრძნობა ღვივის ახლა თვითეული ლეგიონერის გულში. დღეს დღესასწაულია ქართული ლეგიონისათვის— ფიცის დღე... დიადი გერმანიის მფარველობის ქვეშ ქართული მიწის შვილები შეკავშირებულან უცხო მიწაზე, სამშობლოსადმი უანგარო სიყვარულს შემოუმტკიცებია მათი გრძნობა—თვითეულ მათგანს უყვარს მშობელი მიწა, თავს დასდებს მისთვის...და დღეს ისინი ეფიცებიან ერთგულებას მამულს, ეფიცებიან გერმანელი ხალხის ბელადს ადოლფ ჰიტლერს, რომ იმ დიდ ნდობას, რომელიც გერმანელმა ხალხმა მათ გამოუცხადა, გაამართლებენ ვაჟკაცური საქმეებით...

იწყება სამხედრო ზეიმი.

მოედანზე შემოდიან ლეგიონის მეთაური, მაიორი ჰ. და უფროსი ლეიტენანტი ბ. ისინი მიესალმებიან ქართველ მებრძოლებს. გერმანელი ოფიცრების მისალმებას ლეგიონერთა კოლონები მქუხარედ უპასუხებენ: ვაშა!..ვაშა!..და ეს პასუხი გადადის მწყობრიდან მწყობრში [illegible] არში [illegible] ქა გრგვინავს, [illegible] ებას...

მყ[illegible] იმდან გამოდიან
მა[illegible] ოლიან ტრიბუნა-
[illegible] გამოაქვს ხმა-
[illegible] რიებრ მათ ხელს
[illegible] ეგიონერები და
[illegible] იუტანტი კით-
[illegible] ნულ ფიცს...
[illegible] ლეგიონერებს
[illegible] საბრძოლო ფი-

[illegible] განწყობილება მატულობს. და აჰა მთავრდება ფიცის კითხვა. თითქოს ქარიშხალი ამოვარდაო გრგვინავს მწყობრი...

მე ვფიცავ!..

მე ვფიცავ!..—და ეს ხმები, ვაჟკაცობას და რაინდულ გრძნობებს რომ გამოხატავენ იბნეოდნენ მთელს ველზე... „მე ვფიცავ“, ეს სიტყვები არ არიან ჩვეულებრივი სიტყვები...ამ სიტყვებში თვითეული ლეგიონერი გულისხმობს უკეთილშობილეს რწმენას... „მე ვფიცავ“—ამბობს თვითეული მათგანი და სისხლს ეფიცება მამულის მიწის ყოველ მტკაველს...

ამაღელვებელი სიტყვით მიმართავს ლეგიონერებს მაიორი ჰ. იგი ქართველ ლეგიონერთ მოაგონებს წინაპართა გმირულ ბრძოლებს, ლაპარაკობს იმ მეგობრობასა და სიყვარულზე, რომელიც გერმანელსა და ქართველ ხალხს შორის არის დამყარებული. მაიორი აღმაგზნებლად ახასიათებს ქართველი ერის წარსულს დიდებას, მოუწოდებს ლეგიონერთ მედგრად იბრძოლონ სამშობლოსათვის, გაამართლონ გამოცხადებული ნდობა.

„ქართველ ხალხს—ამბობს მაიორი, —სახელოვანი გმირული ტრადიცია აქვს ნაციონალური გათნავისუფლებისათვის ბრძოლაში. საუკუნეების მანძილზე იბრძოდნენ თქვენი წინაპრები მამულისათვის, ქართველობის შენარჩუნებისათვის. დღეს თქვენს წინაშე დგას მამულიშვილური ამოცანა, იხსნათ მშობელი მიწა ბოლშევიზმის მონობისაგან. ამ დიად ბრძოლაში თქვენ ქართველ ლეგიონერთ გმფარველობთ და გეხმარებათ გერმანიის ძლევამოსილი არმია, ის ნდობა, რომელიც გერმანელმა ხალხმა გამოგიცხადათ სახელოვნად გაგემართლებიოთ.

ქართველი ხალხი თავისუფლების მოყვარე ხალხია. თავიანთი ისტორიის მანძილზე ამ ხალხს ბრძოლის დროშა სისხლით შეუღებავს. ქართული ეროვნული დროშა, რომელიც დღეს ჩვენს ლეგიონში ფრიალებს, უნდა მივიტანოთ მამულში.

„გაუმარჯოს თავისუფალ საქართველოს“!..—ამაყად შესძახებს მაიორი. მთელი მოედანი იძლევა პასუხს:

ვაშა!.. ვაშა!.. ვაშა!..

მოედნიდან იწყება საზეიმო სვლა... კვლავგუგუნებენ სალაშქრო ქართული სიმღერები. ლეგიონერები მწყობრად მხედრულ ნაბიჯებით ჩაუვლიან ტრიბუნას, მიესალმებიან გერმანიის სარდლობის წარმომადგენელთ... ყოველი კოლონას ტრიბუნასთან მოაქვს გულთბილი გრძნობა, ვაჟკაცობა, სიმხნევე...

ფიცის დღეს საღამოთი საზეიმოდ მოერთოთ დარბაზი; კედლებს ამშვენებდნენ რუსთაველის, ილიას პორტრეტები, არშიები, ნაძვის ტოტები...

ფიცის მიღების დღის აღსანიშნავად ქართული ლეგიონის გერმანულმა სარდლობამ მოაწყო ბანკეტი. გრძელ მაგიდასთან ისხდნენ გერმანელი და ქართველი ოფიცრები, გერმანელი ჯარისკაცები და ქართველი ლეგიონერები— ზეიმობდნენ...

ქართველი ოფიცერი მ. ხსნის ბანკეტს. ლეგიონერი კ. ვრცელი სიტყვით აღნიშნავს გერმანელი და ქართველი ხალხის მეგობრობაზე, ადღეგრძელებს გერმანელ ოფიცრებს. ბანკეტი უდიდესი აღფრთოვანებით ჩატარდა. ქართული ადათის მიხედვით ქართველები სვამდნენ რა სადღეგრძელოს, კვლავ მოიგონებდნენ საყვარელ სამშობლოს, კვლავ ეფიცებოდნენ მას ერთგულე- .ბას

ბანკეტის დასასრულს ლეგიონერებმა ქართული ლეგიონის მეთაურს მაიორს ჰ-ს საჩუქრად გადასცეს ქართული ხანჯალი. მაიორმა ძვირფასი საჩუქრისათვის მადლობა გამოუცხადა ლეგიონერთ. ლეგიონერებმა საჩუქარი გადასცეს ლეგიონის მეთაურის თანაშემწეს უფროს ლეიტენანტს ბ-ს.

უფროსი ლეიტენანტი ლეგიონის უფროსის თანაშემწე იგონებს ქართული ლეგიონის ჩამოყალიბების დღეებს. „მე გამოცდილებამ, ქართულ ლეგიონში ჩემს მიერ გაწეულმა მუშაობამ დამანახვა, რომ ქართველი ხალხი უნარიანი, ნიჭიერი და მამულისადმი სიყვარულის ცეცხლით ანთებული ხალხია. ქართველი ლეგიონერების სახით ჩვენ ვხედავთ სახელოვან წინაპართა შვილებს, რომლებიც იარაღით აღმსდგარან ხელში იმ დიდი ამოცანის შესასრულებლად, რომელიც მათ ისტორიამ დააკისრათ. ქართული შვინდისფერი დროშა, რომელიც დღეს ჩვენს ლეგიონში ფრიალებს, ჩვენი ლეგიონერების ხელით უნდა იქნეს მიტანილი ქართულ მიწაზე. ჩვენ ლეგიონის გერმანელი სარდლობა გამოვსთქვამთ იმედს, რომ თქვენ თავდადებით იბრძოლებთ მამულისათვის, გერმანელი ჯარისკაცების მხარ და მხარ გაიღებთ საკუთარი სისხლს რათა სამუდამოდ მოისპოს ჩაგვრა ქართულ მიწაზე“.

უფროსი ლეიტენანტი ბ. ქართული შეძახილით ამთავრებს თავის სიტყვას: „გაუმარჯოს გერმანელ ხალხს! გაუმარჯოს საქართველოს!“

ღამით უსაზღვრო ველზე კიაფობდა შუქი მოზეიმე დარბაზში. ფიც მიღებული ქართველობა ზეიმობდა. ბანკეტის დასასრულს ლეგიონის მეთაურმა მადლობა გამოუცხადა ლეგიონერებს, მრავალ მათგანს გადასცა საჩუქრები. გაიმართა კონცერტი. ლეგიონერთა ანსამბლმა იმღერა ქართველი ხალხის საყვარელი სიმღერები. ლეგიონერებმა ქართულ ნაციონალურ ტანსაცმელებში გამოწყობილებმა შეასრულეს ქართული და კავკასიური ცეკვები.

მოზეიმე დარბაზში მხიარულება მატულობს ლეგიონერ მ-ს გამოსვლით. მან ფანდურზე დაამღერა „ძველი თბილისი“. მოზეიმე ქართველები მღერიან „ჰიმნს სამშობლოზე“, ყველანი ფეხზე დგებიან, მაღლა სწევენ ჭიქას და ამბობენ: გაუმარჯოს ჩვენს სამშობლოს...

აღფრთოვანებითა და მამულისადმი გამთბარი სიყვარულის გრძნობით ჩატარდა ფიცი ქართულ ლეგიონში. ეს დღე უშესანიშნავ დღეთ ჩაიწერება ქართველი ხალხის ბრძოლაში მამულის განთავისუფლებისათვის...

„მე ვფიცავ!.. მე ვფიცავ!..“ შეჰფიცეს ლეგიონერებმა მამულს. და ეს სიტყვები ნახავენ უკვდავს სიდიადეს ქართველი ლეგიონერთა საგმირო საქმეებში.

ლეგ. ა. თ.

…ხი სიტყვით მიმართავს ლეგიონერებს.

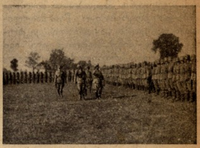

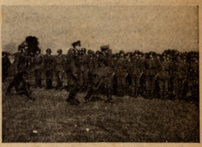

ლეგიონერთა მებრძოლი რიგების დათვალიერება.

დავით აღმაშენებელი

მე-11-ე საუკუნე საქართველოს ისტორიაში შარავანდედით მოსილი ხანაა. იოანე მარუშაძისა და ბაგრატ მესამის მიერ საქართველოს გაერთიანებისათვის წარმოებული ბრძოლა ბრწყინვალედ დააგვირგვინა დავით აღმაშენებელმა. მან აღადგინა აოხრებული ქვეყანა, შეამჭიდროვა ქართველი ერი, ალაგმა გარეშე მტრები, მოუღო ბოლო დიდ ერისთავთა და ფეოდალთა მეფესთან შეურიგებლობას, გამოსჭედა უძლიერესი სახელმწიფო, რომელმაც განვითარების უმაღლეს საფეხურს მიაღწია თამარის დროს.

დავით აღმაშენებელი ბავშვობიდანვე იყო მშობელი ერის ტანჯვისა და უბედურების მოწამე. თურქთა მრისხანე ურდოებმა დაიპყრეს რა შუა აზიის ქვეყნები, ცეცხლითა და მახვილით მოადგნენ ქართულ მიწა-წყალს. გადასწვეს ქალაქები და სოფლები, დაანგრიეს დიდებული ტაძრები, გაიხადეს ძარცვა-გლეჯა, ჰკლავდნენ ქალებსა და ბავშვებს. საქართველო თითქმის მთლიანად გაპარტახდა, დარჩა მარტოოდენ ფერფლი, ნაცარი. ურჯულო მტრისაგან დატანჯული ქართველი ხალხი სისხლიდან იცლებოდა, მაგრამ მაინც იბრძოდა.

მამული ელოდა მხსნელს, თრიალეთის მთებში შეხიზნულნი თვალცრემლიანი შეჰყურებდნენ მომავალს. იმედი გამართლდა. მამულს მოევლინა ჭაბუკი დავითი, ახოვანი, საარაკო სიბრძნითა და მხნეობით აღჭურვილი.

ქართველმა ხალხმა მოსთხოვა მეფეს ეკურთხებინა ჭაბუკი გვირგვინოსანი. მეფე გაჰყვა ერის ხმას. 16 წლის დავითმა აიღო სამეფო სკიპტრა. ამ დღიდან ამობრწყინდა ქართველი ხალხის დიდების მზეც...

ჭაბუკი მეფე ველური თურქებისადმი სიძულვილს ცეცხლივით დაატარებდა გულში. იგი ცდილობდა შური ეძია მამულის ამაოხრებლებზე, მაგრამ მაშინ საქართველოს არ შესწევდა ძალა ბრძოლით შეემუსრა მტრის მრავალრიცხოვანი ლაშქარი. ქვეყანა ხანგრძლივი რბევის გამო დაუძლურებული და მეტად მცირე რიცხოვანი იყო. გონება გამჭრიახმა მეფემ სხვა გზა აირჩია. თქვენი შიშით თავზარდაცემული ხალხი,—მიმართა მან თურქების მბრძანებელს,—მთებში გახიზნულა და დასარბევსაც ვერაფერს შოულობთ. დასტოვეთ საქართველო, ხალხი დაუბრუნდება თავის მიწას, და ყოველ წლიურად გადაიხდის თქვენს ხარკს. დავითმა აღუთქვა თურქთა მბრძანებელს საკუთარი ქონებიდან გაეღო ხარჯი.

თურქებმა შეასრულეს მეფის თხოვნა, გავიდნენ საქართველოდან და სამხრეთით დაბანაკდნენ. ხალხი ნელ-ნელა ჩამოვიდა მთებიდან, ხელი მოჰყო მიწის დამუშავებას, აშენდა დანგრეული სოფლები, ციხეები, ერი მოღონიერდა. ახალგაზრდა გვირგვინოსანი დაუღალავად ზრუნავდა ერის კეთილდღეობაზე.

დავით აღმაშენებელმა თურქთაგან გადამწვარი ქალაქები აღადგინა, ააშენა და განაახლა. მან ააგო მრავალი შესანიშნავი ტაძარი და ეკლესია საქართველოს სხვა და სხვა კუთხეში, ფართო გზა გაუხსნა სარწმუნოებას. გაანთავისუფლა რა მღვდლები მონობისაგან, მიანიჭა უფლება დამოუკიდებლად კურთხებულიყვნენ ეპისკოპად. ამას უდიდესი მნიშვნელობა ჰქონდა მაშინდელი საქართველოსათვის.

დავით აღმაშენებელი მფარველობდა და მეგობრულად ეკიდებოდა მეზობელ ერებს. სომეხი მემატიანენი დიდებით მოიხსენიებენ ადამიანს, რომლის გარშემოც იკრიფებოდა „დანარჩენი სომეხთა ნათესავნი“. მაჰმადიანები ცდილობდნენ მოესპოთ დავითი და მისი სარწმუნოება. დავით აღმაშენებელმა, როგორც ამას გადმოგვცემს ერთი მაჰმადიანი მწერალი **ალიანი**, „უცხო ტომთათვის ააშენა ქარვასლები, სადგომი სახლები მოქადაგეთა, სუფიებთა და პოეტთათვის. დავითი უფრო მეტს პატივს სცემდა მუსულმანთ, ვიდრე მთავარნი მუსულმანთანი“.

მეზობლებისადმი ასეთი დამოკიდებულება უნდა აიხსნას დავით აღმაშენებლის ძლევამოსილებით. იგი თავდადებული მოსარჩლე თავისი ერისა და მართლმადიდებელი სარწმუნოებისა, ქომაგი იყო მეზობელი ერებისა, მათი სარწმუნოებისა. დავით აღმაშენებლის ღვაწლი ფასდაუდებელია ქართველი ხალხის ეროვნული განათლებისა და აღორძინების დარგში. მან დაარსა მრავალი სკოლა. მისი მეფობის ხანაში საქართველოს ისტორიაში განთქმულნი იყვნენ მეცნიერების მაშინდელი ტაძრები: გრემი, იყალთო და სხვ. ქართველი ხალხი ეწაფებოდა სწავლას, მეფე სახელმწიფო ხარჯით საბერძნეთში ჰგზავნიდა სასწავლებლად საქართველოს რჩეულ ახალგაზრდებს. მაშინდელ საბერძნეთიდან ქართველ ახალგაზრდობას მოჰქონდა ბიზანტიური კულტურა, ხელოვნება, ფილოსოფია.

დიდ ბუნებოვანი მეფე უჩვენებდა ხალხს ბრწყინვალე მაგალითს. ხალხურ შემოქმედებაში შენახულა მრავალი თქმულება იმის შესახებ, თუ რა რიგ უყვარდა მას წიგნი. ლაშქრობისას და ნადირობისას მეფეს თან დაჰქონდა საყვარელი წიგნები.

დავით აღმაშენებელმა მსოფლიოში პირველმა შეჰქმნა რეგულარული ჯარი. შეჰქმნა რა ლაშქარი, რომელსაც შესწევდა უნარი დაეცვა ქვეყანა, მან უარი უთხრა თურქებს მიეცა ხარკი. გააფთრებული თურქები დაიძრნენ საქართველოსაკენ. მამაცი დავითი მტერს თავისი ჯარით შეხვდა საზღვარზე, გაიმართა მძაფრი ბრძოლა. დავითმა სძლია მტერს, თავზარდაცემული თურქები უკან გარბოდნენ, მათ კვალ და კვალ მისდევდნენ დავითის რაინდი ცხენოსნები და ჰკაფავდნენ. მალე ბრძოლის ველზე გაჩნდა თურქთა ახალი ლაშქარი. ისინი ლამობდნენ მეფის მოკვლას, დავითმა შეუტყო მტერს მუხანათობა, იშიშვლა ხმალი, წარუძღვა მხედრებს. დაჩეხილი თურქების გროვები იდგნენ ველზე.

დავით ამლაშანებელის ხმლის გამანადგურებელი ძალა მრავალჯერ გამოსცადეს თურქებმა. დავითი თავის ლაშქარს უჩვენებდა პირადი სიმამაცის მაგალითს, იგი არა ერთხელ დაჭრილა მძაფრ ომებში, მას შესწევდა უნარი სწორედ აეწონ-დაეწონა მოწინააღმდეგის ძალა, მოულოდნელად მიეყენებინა მტრისათვის ზარალი, დასხმოდა თავს. დავით აღმაშენებელმა გმირული ბრძოლით სავსებით განდევნა თურქები საქართველოდან. ურჯულოთა ურწმუნო ფეხი აღკვეთა ქართული მიწისაგან პირისა.

დავითი აგრძელებს ბრძოლას თურქების წინააღმდეგ. თავისი ჯარით იჭრება სომხეთის ქალაქ ანში, ანადგურებს თურქთა ჯარს, ანთავისუფლებს სომხეთს და ნიშნავს იქ თავის მთავარმართებელს.

ისტორიის ფურცლებზე აღბეჭდილია დიდი მამულიშვილური ომები, რომელიც დავით აღმაშენებელს გადაუხდია არაბების წინააღმდეგ. მამაცმა, სამშობლოს სიყვარულით გამსჭვალულმა მეფემ ბრწყინვალედ დაასრულა ბრძოლა, 1122 წელს ქართლის გულიდან თბილისიდან სამუდამოდ განიდევნენ საუკუნოებრივი მტრები არაბები.

დავით აღმაშენებლის მეფობის ხანა შესანიშნავი პერიოდია საქართველოს ისტორიაში. მან შეჰქმნა უძლიერესი ცენტრალური ხელისუფლება კავკასიური სახელმწიფოს სახით. შავი ზღვიდან მოკიდებული კასპიის ზღვამდე მან მუსრი გაავლო საქართველოს მტრებს, გაანთავისუფლა სხვა და სხვა ერები, ამიტომ იყო, რომ კავკასიაში მოსახლე ხალხებმა ის აღიარეს მეფეთა - მეფეთ და ნებაყოფლობით აძლევდნენ ხარკს.

დავით აღმაშენებელი საქართველოს ეროვნული სიძლიერის სიმბოლოა. ეს სიძლიერე გამოიხატება არა მარტო სახელმწიფოებრივ ასპარეზზე, არამედ ჩვენი ხალხის ეროვნული ცხოვრების ყველა დარგში. დავითის მეფობის ხანა ეს ქართული კულტურის და მეცნიერების აღორძინების ხანაა, რომელიც ნათლად ამტკიცებს ქართველი ხალხის ეროვნული სულიერი ძალების უმაღლეს განვითარებას.

ხალხმა დიდებული მეფე შემოსა უკვდავების დიდებით. ერის ამაღორძინებელს ჭეშმარიტად უწოდა აღმაშენებლის სახელი. სამშობლოს სიყვარულითა და ქართველობის მხურვალე გრძნობით გამსჭვალულნი დიდბუნებოვანი შვილი ქართული მიწისა ქრისტიანულმა ეკლესიამ აკურთხა წმინდანად და სამარადისო შარავანდედით გაცისკროვნებული გვირგვინით შეამკო.

„განვლე უდაბნო ოხერი,
სავსე დაბებით შეჰქმენი;
დაჰკარ წერაქვნი და აღჩნდნენ
ტაძარნი, ტურფად ნაშენნი.
მუნ შენთან ღმერთსა ჰმადლობენ
გალობით შენნი ივერნი,
ხმა ჰყავ და აღსდგა ივერი
ფენიქსებრ განახლებული
დიდების სხივით მოსილი,
მშვიდობით აყვავებული“.

ამბობს პოეტი გრ. ორბელიანი და მართლაც დავით აღმაშენებლის სახელთან არის დაკავშირებული ყველაფერი ძვირფასი, რაც კი ჩვენს ერს შეუქმნია მე-11-ე საუკუნეში. ხალხი უმღეროდა დავითის საარაკო მ[illegible]ავს, მის გამჭრიახ გონებას, თავგანწ[illegible]ნებოვნებას „უფროსად[illegible] თავალთა ყოვლისა სო[illegible]ერთგვამოვნებისაო, [illegible]როვან ხარ“—ასე აღ[illegible]ნ იყალთოელი.

დავით აღმაშენ[illegible] არის ბრწყინვალე [illegible] სიდიადისა და უძ[illegible] ლოვანი ამაგი გა[illegible] რის მიერ კვლავ უხ[illegible] თველომ უნდა დაიბ[illegible] მაშენებელის დროის [illegible]

ლუბ.

გელათის მონასტერი.

მოკლე ცნობები

▲ გენერალ კარდენასის განცხადების თანახმად მექსიკას არა აქვს განზრახვა გააგზავნოს თავისი ჯარი ოკეანეზე.

▲ დანიის მინისტრთა თავმჯდომარ-ემ სკავენიუსმა განაცხადა, რომ დანიის მთავრობა ქვეყნის სამეურნეო პოლიტ-იკას შეუთანხმებს ევროპის ინტერესებს.

* დოქტორ გებელსმა ქალაქ ჰანოვ-ერში ყოფნისას პარტიის ხელმძღვანე-ლთა 5 ათასიანი კრების წინაშე წარმო-სთქვა ვრცელი სიტყვა.

▲ ადოლფ ჰიტლერმა ჰოლანდიის ალებული ტერიტორიის სახელმწიფო კომისრის სეის ინკვარტას თანდასწრე-ბით მიიღო ჰოლანდიის ნაციონალ-სო-ციალისტური მოძრაობის ხელმძღვანე-ლი მუსსერტა.

▲ ანტე პაველიჩმა განაცხადა, რომ ხორვატიის დამოუკიდებელი სახელმწი-ფო განაგრძობს ღერძის სახელმწიფოე-ბთან თავისი თანამშრომლობის პოლი-ტიკას.

▲ იანვარში მოხდება ბრაზილიისა და ურუგვაის პრეზიდენტთა შეხვედრა.

▲ იტალიასა და თურქეთს შორის და-იწყო მოლაპარაკება ახალი სავაჭრო ხე-ლშეკრულების დადების მიზნით.

▲ ბოლივიაში გამოცხადებულია სა-მხედრო—საალყო წესები.

▲ ვიში კატეგორიულად უარყოფს ცნობას იმის შესახებ, რომ თითქოს სა-ფრანგეთის ყოფილ პრეზიდენტს ლებ-რენს დაეტოვებინოს საფრანგეთი და ცხოვრობდეს ერთ-ერთ ნეიტრალურ ქვეყანაში.

▲ წყნარი ოკეანის სამხრეთ ნაწილში ჩაძირული იქნა სამგზავრო გემი „პრე-ზიდენტ კულიჯი", რომლის წყალწყვა 22 ათასი ბრუტტო-ტონაა, გემზე იყო 4.000 ჯარისკაცი და დიდი რაოდენობ-ის სამხედრო საჭურველი. გემს „პრე-ზიდენტ კულიჯს" ჰქონდა სიგრძე 187 მეტრი და წარმოადგენდა ერთ-ერთ სა-უკეთესო გემს სანფრანცისკოს ნაოსნო-ბაში.

▲ გერმანიის წყალქვეშა ნავებმა ატ-ლანტიის ოკეანის ჩრდილო, შუა და სა-მხრეთ ნაწილში, აგრეთვე კაპშტადტის რაიონში ჩასძირეს მტრის 18 გემი რომ-ელთა საერთო წყალწყვა 98 ათას ბრუ-ტტო-ტონას უდრის. ჩაძირულ გემთა შორის რამდენიმე მსხვილი ნავთსაზიდი გემია.

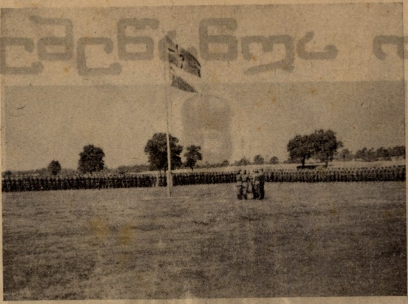

საბრძოლო ფიცი ქა რთულ ლეგიონში

შობის დღესასწაული

27 დეკემბერს, ბერლინში რესტორან „ჰანზენ"-ის დარბაზში ქართული ახ-ალშენის გამგეობის მიერ მოეწყო შო-ბის დღესასწაული. საღამოთი საზეიმოდ მორთულ დარბაზში, რომლის გულშიც აღმართული იყო სანთლებით და ფერ-ადი სათამაშოებით მოკაზმული ნაძვის ხე, თავი მოიყარა დიდძალმა ქართვე-ლობამ. დღესასწაულს დაესწრნენ ქარ-თველი ლეგიონერები და ყოფილი ქა-რთველი ტყვეები, ქალები და ვაჟები.

ახალშენის გამგეობის თავმჯდომა-რემ მოკლე შესავალი სიტყვით გახსნა საღამო. სანთლებით გააჩაღეს ნაძვის ხე. ყოფილი ქართველი ტყვეები ასრულე-ბენ საშობაო სიმღერას „ალილო"-ს. ყოფილ ქართველ ტყვეთა გუნდი მღე-რის ქართულ ნაციონალურ სიმღერ-ებს „გუშინ შვიდნი გურჯანელნი", „გაფრინდი შავო მერცხალო" და სხვა. სცენაზე ადიან ყოფილი ქართველი ტყვე ქალები. ისინი თავიანთ მოძმე ყოფილ ტყვეებთან ერთად მიმზიდვე-ლად ასრულებენ სიმღერას „სულიკო", „ჩემო ციცინათელა". ყოფილმა ქართ-ველმა ტყვეებმა თავი ისახელეს წარმ-ტაცი ქართული ცეკვებით. დარბაზში ჰქუხდა „ლეკური", „დავლური", „კი-ნტოური", „ოსური". ყოფილმა ქართ-ველმა ტყვეებმა წაიკითხეს საკუთარი ლექსები, შეასრულეს ჰუმორისტული სცენები.

შობის დღესასწაული უდიდესი აღ-ფრთოვანებით ჩატარდა. ქართულ ახ-ალშენის გამგეობის თავმჯდომარემ ქა-რთველ ლეგიონერებს და ყოფილ ქარ-თველ ტყვეებს მადლობა გამოუცხადა ამ აღფრთოვანებისა და სიხარულის გა-მო, რომელიც მათ გამოიწვიეს საზეიმ-ოდ შეკრებილ ქართველი საზოგადო-ებაში. საღამოს დასასრულს ლეგიონე-რებს, ყოფილ ქართველ ტყვე-ქალებსა და ვაჟებს, აგრეთვე ბავშვებს გადასცეს საშობაო საჩუქრები. ზეიმი გაგრძელდა ღამის 11 საათამდე.

ახალი საბრძოლო ერთეულები

ტოკიოდან იწყებიან, რომ ამ მოკლე ხნის წინად იაპონიის ფლოტის რიგებში ჩადგა ახალი სახაზო გემები, რომლებიც უკვე მონაწილეობენ ბრძოლაში. აგებუ-ლია აგრეთვე რამდენიმე ახალი ტიპის თვითმფრინავთ საზიდი გემები, რომლე-ბიც აიგო ყველა იმ გამოცდილებათა მი-ხედვით, რაც კი თანამედროვე ომში მი-იღო იაპონიის სამხედრო ტექნიკამ. იაპო-ნიის საზღვაო ფლოტი ახლო ხანში მიი-ღებს ახალ კრეისერებს და გამანადგურე-ბლებს, რომელთა მშენებლობა მალე დამთავრდება.

გასართობი

სიტყვათა შეჯვარება
№ 12

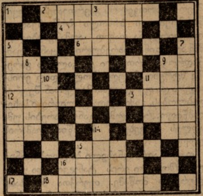

ჰორიზონტალური.

2. ფრანგი კომედიოგრაფი, 4. თოვლ-ის... 6. აკვნის ჰანგი, წინა ასოს გამოკლ-ებით, 12. ხილი, 13. ვოინოვიჩის ნაწა-რმოები, 15. ყურები რუსულად, 15. დასახლებული პუნქტი, მიცემითს ბრუ-ნვაში, 17. რენესანსის ეპოქის დიდი იტალიელი მხატვარი.

ვერტიკალური.

3. ხე, 5. ცნობილი ქართველი რომ-ანისტი, 8. ნავთსადგური შავი ზღვის სანაპიროზე, 9. სახელმწიფო მცირე აზ-იაში, 10. კაცის სახელი, 11. კავშირი გრამატიკაში, 14. მწვერვალი სვანეთ-ში.

ჯვარედინი.

1. მეცნიერება, რომელიც შეისწავლის სიძველეთა თარიღებს, 2. სოფოკლეს ცნობილი ტრაგედია.

სიტყვათა შეჯვარება
№10 ახსნა

ჰორიზონტალური.

1. კაიზერი, 4. სკამი, 7. ურა, 11 კი-ნო, 12. ჭირი, 14. მთა, 15. დრამა, 16. კოლხიდა.

ვერტიკალური.

2. ზარი, 3. პუშკინი, 5. კორიფეი, 6. ათინა, 8. ხარკი, 9. ანი, 10. სია, 13. ოთახ(ი).

მ[illegible]ნჯუ-დი-გო

[illegible] პერიამ მიმდინარე
[illegible] არსებობის ათი
[illegible] ვეში დვას ჩინეთ-
[illegible] რიის უკანასკნელი
[illegible] ჯუ-დი-გოს უქი-
[illegible] ათასი კვადრატუ-
[illegible] ომელზედაც 38,5
[illegible] ცხოვრობს. იმპერია
[illegible] ეთ ჩინეთის სამიპრო-
[illegible] იდა მონღოლეთის პროვ-
[illegible] ისაგან.
[illegible] ბის ძირითად მასას 95%
[illegible] ინელები. კორეას საზღვა-
[illegible] კრობს 750 ათასი კორეელი,
[illegible] იაპონელი, ცხოვრობენ აგ-
[illegible] ებიც.
[illegible] -დი-გოს ბუნებრივი სიმდიდ-
[illegible] ავალფეროვანი არიან. ვრცელი
[illegible] ლური დაბლობი მეტად ხელს-
[illegible] მიწად მოქმედებისათვის, მაგ-
[illegible] მიწების მხოლოდ 12 პროცენ-
[illegible] მუშავებული. მთიან ადგილ-
[illegible] ტილოეთით და ალმო-
[illegible] მასივებია. მანჯუ-დი-
[illegible] ი სამადნოები რკინის,
[illegible] ლენძის, ქვანახშირი,
[illegible] ბი და სხვ.

ჰავა მანჯუ-დი-გოში კონტინენტა-ლურია, ზამთარი მეტად ცივი, ზაფხუ-ლში მეტად ცხელი. მდინარეები 4-5 თვის განმავლობაში გაყინულია, სავე-გეტაციო პერიოდი გრძელდება 5-6 თვეს. მანჯუ-დი-გო სასოფლო-სამეურ-ნეო ქვეყანაა. უმთავრეს კულტურას წარმოადგენს ცერცვი და სოია, თესენ აგრეთვე სიმინდს, პურს, ბრინჯს. მხა-რეებში, რომლებიც ახლოს არიან მონ-ღოლეთთან განვითარებულია მეცხო-ველეობა.

მრეწველობა თავმოყრილია ქვეყნის სამხრეთ ნაწილში, ქვანახშირის მაღარ-ოები არის ფუშენში, მუკდენის ახლოს, მეტალურგიული ქარხანა და რკინის სამადნოები — ანშანში. მანჯუ - დი-გოში მრავალი ზეთსახდელი და გადმა-მუშავებული ქარხანაა.

მანჯუ-დი-გოს დედაქალაქია სინც-ზინი, მთავარი ქალაქებია მუკდენი (420 ათასი მცხოვრები) და ხარბინი (330 ათასი მცხოვრები). სამხრეთ მანჯური-ის ცენტრს წარმოადგენს დაირენი, რომელშიც ცხოვრობს 1 მილიონამდე მოსახლე. დაირენით სწარმოებს მთელი მანჯუ-დი-გოს საგარეო ვაჭრობა.

ყველაზე დიდი მდინარე მანჯუ-დი-გოში არის სუნგარი, მისი სიგრძე 1870 კილომეტრია. სსრ კავშირთან ბუნებ-რივი საზღვარსა ჰქმნიან მდინარეები: არგუნი, უსური და ამური, კორეის საზ-ღვარზე მიედინება მდინარე თალუ.

მანჯუ-დი-გო მდიდარია რკინის გზე-ბით. მთავარ მაგისტრალს წარმოადგენს აღმოსავლეთ ჩინეთის რკინისგზა, რო-მელიც აგებულია რუსეთის მიერ. იგი 1935 წელს რუსეთმა მიჰყიდა იაპონიას მანჯუ-დი-გოში ორი უმაღლესი სასწა-ვლებელია—ერთი მუკდენში, მეო-რეც ხარბინში. გარდა უმაღლესი სასწა-ვლებლისა აქ აგრეთვე არის მრავალი სპეციალური სკოლა. ქვეყნის დასავ-ლეთ ნაწილში, ე.წ. ტრეხრეჩეში ცხო-ვრობს რამოდენიმე ათასეული რუსი, უმავრესად ზაბაიკალელი ყაზახები.

მანჯუ-დი-გოს ბარაქიანი მიწების დიდი ნაწილი ჯერ კიდევ გამოუყენებელია, მიწის სარგებლობაც შედარებით დაბ-ალ დონეზეა. უკანასკნელ ხანებში ია-პონიასთან თანამშრომლობის პოლიტი-კის მეშვეობით მძლავრად წავიდა წინ მანჯუ-დი-გოს ეკონომიური ცხოვრე-ბა, განვითარება.

გერმანელი ჯარისკაცები ხსნიან ცეცხლს ნაღმმტორცნიდან

პასუხისმგებელი რედაქტორი:
ლეგ. გაი მადაურიძე
წერილები უნდა გამოიგზავნოს შემდე-გი მისამართით:
Georgische Zeitung, Berlin W35, Am Karlsbad 28

ქართული სტამბა, ბერლინი
გამოცემა: Deutscher Verlag, Berlin.